

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії, в.о. ректора

_____ Руслан Тихонченко

«___» _____ 2022 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для вступу на навчання до аспірантури
для здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю
072 Фінанси, банківська справа та страхування

Харків – 2022

Програму затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування ДБТУ, протокол № 09 від «04» січня 2022 р.

Програма фахового вступного випробування для вступу на навчання до аспірантури для здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування [Електронний ресурс] / В. Я. Вовк, Т. О. Ставерська – Електрон. дані. – Х. : ДБТУ, 2022. – Назва з тит. екрана: <http://btu.kharkov.ua/abituriyentu/umovi-i-pravila-prijomu/>

ЗМІСТ

Вступ	4
Анотації дисциплін, що виносяться на фахове вступне випробування	5
Перелік питань для проведення вступного фахового випробування	8
Структура екзаменаційних завдань	14
Критерії оцінювання знань	14
Рекомендовані інформаційні джерела	15

ВСТУП

Підготовка науково-педагогічних кадрів в аспірантурі за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування здійснюється у відповідності із затвердженою освітньо-науковою програмою (<http://btu.kharkov.ua/nauka/viddil-doktoranturi-ta-aspiranturi/>), що спрямована на забезпечення умов формування і розвитку програмних компетентностей, які дозволять здобувачам наукового ступеня доктора філософії оволодіти основними знаннями, вміннями, навичками, необхідними для здійснення оригінального дисертаційного дослідження в сфері фінансів, банківської справи та страхування, і передбачає проведення вступного фахового випробування для зарахування на навчання в аспірантурі.

Програму складено відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України, закону України від 06 вересня 2014 р. «Про вищу освіту», постанови КМ України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» зі змінами та наказу Міністерства освіти і науки України від 15.10.2020 р. № 1285 «Умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році», Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі, правил прийому до аспірантури Державного біотехнологічного університету.

Метою вступного фахового випробування є виявлення відповідності рівня знань, вмінь та компетентностей претендентів визначеному стандартам вищої освіти для магістрів, що навчалися за спеціальностями економічного профілю, а також оцінка їх здатності до успішного проходження підготовки за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти та здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Призначення програми – забезпечити проведення усного вступного фахового випробування при прийомі на навчання до аспірантурі для здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Програма вступного фахового випробування сформована відповідно до основних складових спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Основу цієї програми складають ключові положення таких дисциплін: «Фінансовий менеджмент», «Ринок фінансових послуг», «Податкова система», «Бюджетна система», «Страховий менеджмент», «Управління фінансовою санацією» та ін.

На основі переліку питань даної програми формуються екзаменаційні білети для проведення усного вступного фахового випробування.

Вступне фахове випробування здійснюється шляхом оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок претендентів з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

АНОТАЦІЇ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Фінансовий менеджмент

Система знань з управління фінансами підприємств, операційною та інвестиційною діяльністю, визначення стратегії і тактики фінансового забезпечення суб'єктів господарювання.

Зміст дисципліни:

1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту.
2. Система забезпечення фінансового менеджменту.
3. Управління грошовими потоками на підприємстві.
4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках.
5. Управління прибутком.
6. Управління активами.
7. Вартість і оптимізація структури капіталу.
8. Управління інвестиціями.
9. Управління фінансовими ризиками.
10. Аналіз фінансових звітів.
11. Внутрішнє фірмове фінансове прогнозування та планування.
12. Антикризове фінансове управління на підприємстві.

Ринок фінансових послуг

Система знань з управління фінансами за допомогою фінансових посередників та аналізу фінансових послуг.

Зміст дисципліни:

1. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці.
2. Суб'єкти ринку фінансових послуг.
3. Поняття і класифікація фінансового посередництва.
4. Інституційна структура ринку фінансових послуг.
5. Сегментарна структура ринку фінансових послуг.
6. Фінансові послуги на грошовому ринку.
7. Фінансові послуги на валютному ринку.
8. Фінансові послуги на ринку позик.
9. Фінансові послуги на фондовому ринку.
10. Фінансові послуги з перейняття ризику.
11. Інфраструктура ринку фінансових послуг.
12. Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг.

Управління фінансовою санацією підприємства

Система знань з управління фінансовою санацією, реструктуризації суб'єктів господарювання, фінансового забезпечення ліквідації підприємств.

Зміст дисципліни:

1. Сутність управління фінансовою санацією підприємства.
2. Санаційний контролінг.
3. Складання і погодження плану фінансової санації підприємства.
4. Санаційний аудит.
5. Санація балансу.
6. Внутрішні джерела фінансової санації підприємства.
7. Зовнішні джерела фінансової санації підприємства.
8. Санаційна реструктуризація підприємства.
9. Державна фінансова підтримка санації підприємства.
10. Оцінювання вартості майна підприємства.
11. Економіко-правові аспекти санації, банкрутства та ліквідації підприємства.
12. Санація суб'єктів господарювання з урахуванням сфери діяльності.

Податкова система

Система знань з організації і функціонування податкової системи та проведення податкової політики.

Зміст дисципліни:

1. Сутність і види податків.
2. Податкова система і податкова політика.
3. Податок на додану вартість.
4. Акцизний збір.
5. Мито.
6. Податок на прибуток підприємств.
7. Фіксований сільськогосподарський податок.
8. Прибутковий податок з громадян
9. Спрощена система оподаткування суб'єктів малою підприємництва.
10. Плата за ресурси та послуги.
11. Інші податки.
12. Державна податкова служба України.
13. Податковий менеджмент.
14. Ухилення від податків.
15. Перекладання податків.
16. Податкова політика в системі державного регулювання економіки.

Бюджетна система

Система знань з організації та функціонування бюджетної системи і бюджетної політики.

Зміст дисципліни:

1. Сутність, призначення і роль бюджету держави.
2. Бюджет як основний фінансовий план держави.
3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.
4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України.
5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання.
6. Система доходів бюджету.
7. Система видатків бюджету.
8. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку.
9. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу.
10. Видатки бюджету на оборону та управління.
11. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.

Страховий менеджмент

Система знань з управління бізнес-процесами страхових компаній, спрямована на ефективне використання наявного потенціалу і врахування фінансових інтересів всіх учасників страхового ринку.

Зміст дисципліни:

1. Сутність і роль страхового менеджменту
2. Ресурсний потенціал, структура і органи управління страховою організацією
3. Організація страхової діяльності
4. Планування у страхової діяльності
5. Управління ризиками страхової діяльності
6. Урегулювання страхових претензій
7. Управління грошовими потоками страховика
8. Управління фінансовою надійністю страховика
9. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Соціально-економічна сутність фінансів, їх роль в системі ринкових відносин.
2. Фінансові ресурси країни.
3. Функції фінансів. Генезис категорії «фінанси», еволюція форм фінансів та їх характерні риси у взаємозв'язку із суспільно-історичними формаціями.
4. Історичні аспекти розвитку світової фінансової науки.
5. Фінансова система України, її склад та структура, основні напрями реструктуризації.
6. Фінансова політика держави та інструменти її реалізації.
7. Фінансовий механізм як сукупність форм і методів організації фінансових відносин у суспільстві.
8. Система управління державними фінансами та фінансового контролю у реалізації фінансової політики держави.
9. Податки як головний фінансовий метод мобілізації державних доходів.
10. Сутність та функції податків, їх основні елементи.
11. Правові основи та принципи формування податкової системи в Україні.
12. Класифікація та характеристика загальнодержавних та місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України.
13. Реформування податкової системи та реалізація податкової політики в Україні.
14. Адміністрування податків і податковий контроль.
15. Сутність та функції бюджету, його роль у реалізації соціально-економічної політики держави.
16. Принципи бюджетного устрою та структура бюджетної системи України: державний бюджет, місцеві бюджети, зведений бюджет.
17. Бюджетний процес та його етапи, виконання бюджету.
18. Напрями бюджетної політики держави, бюджетний менеджмент.
19. Система доходів і видатків бюджету, їх оптимізація.
20. Бюджетний дефіцит і державний борг, методи управління внутрішнім і зовнішнім державним боргом.
21. Фінансовий ринок, його передумови розвитку, функції та роль у формуванні фінансової інфраструктури.
22. Структуризація та сегментація за часовою та інституційною ознаками.
23. Класифікація та характеристика суб'єктів та інструментів

фінансового ринку.

24. Фінансове посередництво.
25. Кредитний та фондовий ринки як складові ринку капіталів, фондова біржа і біржові операції.
26. Ринки пайових, боргових та похідних фінансових інструментів.
27. Стратегічне та портфельне інвестування.
28. Ринок фінансових послуг.
29. Фінанси підприємств як визначальна складова частина фінансової системи України, їх роль та функції.
30. Організація фінансів підприємств.
31. Фінансові ресурси підприємств, джерела їх формування та напрями використання.
32. Доходи підприємств від різних видів діяльності.
33. Організаційно-правові форми та об'єднання підприємств.
34. Прибуток як основний результат фінансово-господарської діяльності підприємства.
35. Управління формуванням та використанням прибутку.
36. Чинники, що впливають на формування прибутку та його максимізацію.
37. Аналіз беззбитковості.
38. Операційний леверидж.
39. Сутність рентабельності та основні її показники.
40. Дивідендна політика та капіталізація прибутку в процесі його розподілу та використання.
41. Економічна сутність та класифікація активів підприємства.
42. Характер участі активів в господарському обороті та швидкість їх обороту.
43. Поняття та сутність оборотних активів.
44. Структура оборотних активів.
45. Політика управління оборотними активами.
46. Моделі управління оборотними активами підприємства.
47. Особливості управління запасами, дебіторською заборгованістю, грошовими активами.
48. Політика управління необоротними активами, її зміст та принципи.
49. Сутність капіталу підприємства, його роль та принципи формування.
50. Склад власного і залученого капіталу.
51. Політика управління власним та позиковим капіталом.
52. Вартість капіталу та методи оцінки окремих його джерел.

53. Фінансова структура капіталу підприємства та політика її оптимізації за багатокритеріальним підходом.
54. Механізм дії та ефект фінансового левериджу.
55. Цільова фінансова структура капіталу.
56. Сутність та значення грошових потоків у діяльності підприємства.
57. Класифікація грошових потоків.
58. Структурування грошових потоків за видами діяльності.
59. Принципи та інструментарій управління грошовими потоками.
60. Кількісна оцінка грошових потоків та методи їх оптимізації.
61. Концепція оцінки вартості грошей у часі, застосування її у фінансових розрахунках.
62. Методичний інструментарій визначення майбутньої та сучасної вартості грошей із застосуванням простого та складного відсотка.
63. Сутність та походження грошей: раціоналістична та еволюційна концепції.
64. Форми грошей та їх еволюція.
65. Функції грошей та їх взаємозв'язок.
66. Модель сукупного грошового обороту.
67. Швидкість обігу грошей, показники маси грошей, грошові агрегати, їх характеристика, грошова база, її склад.
68. Закон кількості грошей, необхідних для обороту та механізм зміни маси грошей в економіці.
69. Грошово-кредитний мультиплікатор.
70. Сутність та елементи грошової системи.
71. Основні типи грошових систем, їх еволюція.
72. Створення та розвиток грошової системи України.
73. Сутність, призначення та види фінансового посередництва.
74. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва.
75. Банківська система: принципи побудови, цілі, механізм функціонування, функції банків.
76. Комерційні банки, їх види та правові основи організації.
77. Особливості побудови банківської системи в Україні.
78. Загальна характеристика банківських операцій.
79. Небанківські фінансово-кредитні установи.
80. Види та характеристика основних видів небанківських фінансово-кредитних установ.
81. Призначення, статус та основи організації центрального банку.
82. Активні та пасивні операції центрального банку.

83. Характеристика емісійної операції, операцій банку банків, банківського регулювання та нагляду, фінансового агента уряду, провідника монетарної політики.

84. Центральний банк України, його статус та організаційна структура, функції та завдання.

85. Грошово-кредитна і валютна політика НБУ: цілі та інструменти.

86. Умови створення комерційних банків в Україні, організація та ліцензування їх діяльності.

87. Організаційна структура та управління банком.

88. Особливості та принципи формування власних ресурсів банку.

89. Політика управління власним капіталом банку.

90. Види залучених (депозитних) коштів банку: депозити (вклади) до запитання, термінові або строкові, умовні.

91. Запозичені кошти комерційного банку.

92. Кошти, отримані від емісії та продажу облігацій.

93. Кредити, отримані від інших банках, у тому числі в НБУ.

94. Кредитні операції банків, їх сутність та класифікація.

95. Принципи кредитування.

96. Кредитний потенціал банку, етапи процесу кредитування.

97. Ціна банківського кредиту.

98. Оцінка кредитоспроможності позичальника.

99. Забезпечення кредитів, види забезпечення та їх особливості

100. Кредитні ризики.

101. Класифікація кредитів за ступенем ризику.

102. Проблемні кредити, порядок їх погашення.

103. Особливості та порядок здійснення розрахунково-касових операцій банків.

104. Основні принципи організації безготівкового платіжного обороту.

105. Види платіжних інструментів при здійсненні безготівкових банківських розрахунків.

106. Міжбанківські розрахунки та кореспондентські відносини між банками.

107. Система електронних платежів.

108. Банківська платіжна картка як засіб розрахунків.

109. Організація касової роботи в установах банків.

110. Діяльність банків на ринку цінних паперів.

111. Операції банків з цінними паперами.

112. Вексель, види векселів та банківські операції з ними.

113. Поняття та види банківських інвестицій.

114. Оцінка інвестиційних проектів, аналіз доцільності і ефективності інвестування.
115. Операції банків у іноземній валюті.
116. Валюта, валютний курс. Котирування і конверсія валюти. Валютні операції.
117. Поточні валютні операції (тод, том, спот).
118. Операції на форвардному ринку.
119. Валютний «своп».
120. Валютні ф'ючерси.
121. Валютні опціони.
122. Відкриття і ведення валютних рахунків клієнтів.
123. Торговельні та неторговельні операції банків в іноземній валюті.
124. Валютне кредитування.
125. Валютні ризики і методи їх страхування.
126. Нетрадиційні банківські операції, економічні передумови їх виникнення та розвитку на ринку фінансових послуг.
127. Загальна характеристика та види нетрадиційних банківських операцій і послуг.
128. Лізингові операції: сутність та механізм здійснення.
129. Особливості здійснення факторингових та форфейтингових операцій.
130. Трастові, гарантійні, посередницькі, консультаційні, ощадні та інші фінансові послуги комерційних банків.
131. Фінансова стійкість банку та способи її забезпечення.
132. Фінансові звіти банку та оцінка його діяльності.
133. Економічні нормативи регулювання діяльності банків.
134. Ліквідність та платоспроможність банку.
135. Доходи та витрати банку.
136. Прибутковість банку.
137. Основні показники ефективності діяльності банку.
138. Державне регулювання фінансової стійкості комерційних банків.
139. Сутність, принципи та функції страхування.
140. Призначення та основні критерії класифікації у страхуванні.
141. Особливості ідентифікації й оцінювання ризиків страхової діяльності.
142. Організаційно-технічні та фінансово-договірні способи управління ризиками.
143. Повний цикл управління ризиками.
144. Цілі, завдання та функції страхового менеджменту.
145. Складові ресурсного потенціалу страховика, оцінка та шляхи

підвищення ефективності використання.

146. Кадрове забезпечення і система мотивації персоналу страхової компанії.
  147. Трирівнева система регламентації діяльності страховика.
  148. Управління формуванням та використанням прибутку страховика.
  149. Особливості оподаткування страховиків.
  150. Сутність та функції фінансового менеджменту страхової компанії.
- Управління інвестиційним портфелем страхової компанії.
151. Сутність та визначення страхової послуги (продукту).
  152. Специфічні ознаки страхового продукту.
  153. Асортимент послуг страхового ринку України.
  154. Структура страхового ринку.
  155. Проблеми розвитку страхового ринку в економічній системі України, завдання його розвитку.
  156. Взаємозв'язок страхування життя, страхування від нещасних випадків і медичного страхування.
  157. Фактори, на основі яких страхова компанія здійснює вибір ризиків за умов особистого страхування.
  158. Методика розрахунку страхових тарифів зі страхування життя.
  159. Характеристика вітчизняного ринку особистого страхування.
  160. Фінансова надійність страховика та її значення.
  161. Платоспроможність страховика та умови її забезпечення.
  162. Управління платоспроможністю страховика.
  163. Сутність страхових послуг, що обслуговують потреби сторін кредитної угоди.
  164. Класифікація страхування кредитів.
  165. Сутність, суб'єкти, об'єкти, умови страхування фінансових ризиків.
  166. Страхування депозитів та формування системи депозитного страхування в Україні.
  167. Економічне призначення, класифікація майнового страхування.
  168. Основні види страхових послуг у сфері страхування майна підприємств та громадян.
  169. Характеристика вітчизняного ринку майнового страхування.
  170. Економічне призначення, класифікація страхування відповідальності.
  171. Основні види страхових послуг у сфері страхування відповідальності підприємств та громадян.
  172. Характеристика вітчизняного ринку страхування відповідальності.
  173. Перестраховання і співстраховання: сутність, методи, форми, вплив на розвиток страхового ринку.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Екзаменаційні білети сформовані випадковим чином із збереженням пропорційної представленості дисциплін.

Екзаменаційний білет складається з трьох комплексних питань, що формуються із переліку питань для проведення усного вступного фахового випробування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Рівень знань оцінюється за обсягом та якістю виконаного завдання.

Оцінювання проводять за 100-бальною шкалою.

100-90 балів – «**відмінно**» – претендент володіє глибокими знаннями, вміє узагальнювати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації. Вміє наводити окремі власні приклади та підтвердження викладених думок. Суттєвим моментом відповіді претендента повинен бути зв'язок теорії з практикою, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних задач.

74-89 балів – «**добре**» – претендент правильно та логічно відтворює матеріал, знає основні та допоміжні визначення та поняття, їх зміст, може дати їм пояснення, може встановлювати найсуттєвіші зв'язки між явищами, фактами. Може самостійно аналізувати, узагальнювати, робити висновки. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження викладених думок. Відповідь логічно побудована, проте мають місце помилки та неточності у формулюванні окремих положень.

60-73 бали – «**задовільно**» – претендент володіє матеріалом, наводить деякі основні визначення та поняття, їх зміст та може дати їм пояснення, але не вміє самостійно аналізувати, узагальнювати, робити висновки. У відповіді може бути порушена послідовність викладення матеріалу, мають місце окремі грубі помилки, неточне формулювання теоретичних положень тощо.

0-59 балів – «**незадовільно**» – претендент має нечіткі уявлення про питання, але проявляє здатність викласти думку. Відповідь на запитання не була наведена.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI.
Редакція станом на 01.01.2021. URL : <https://www.profiwins.com.ua/uk/legislation/kodeks/927.html>
3. Господарський Кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV.
Редакція станом на 27.02.2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 № 2768-III.
Редакція станом на 13.02.2021. URL : <https://tax.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/kodeksi/63772.html>
5. Митний кодекс України : Закон від 13.03.2012 № 4495-VI. Редакція станом на 01.01.2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
6. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI.
Редакція станом на 25.02.2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Про банкрутство : Закон України від 30.06.1999 р. № 784-XIV зі змінами і доповненнями. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
8. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України 4.05.1992 № 2343 зі змінами і доповненнями. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. Редакція станом на 14.11.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
10. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2018. № 139. Дата оновлення : 28.04.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
11. Про Державний бюджет України (на відповідний рік) : Закон України.
URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>
12. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII зі змінами і доповненнями. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
13. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. Редакція станом на 01.01.2021. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
14. Про обіг векселів в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III зі змінами і доповненнями. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
15. Про основні напрями бюджетної політики (на відповідний рік) : Постанова Верховної Ради України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>
16. Про основні напрями бюджетної політики (на відповідний рік) :

Постанова Верховної Ради України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>

17. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні : Закон України від 05.04.2001. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 29. Ст. 137. Дата оновлення : 03.07.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>

18. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР зі змінами і доповненнями. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

19. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 № 2664-III. *Урядовий кур'єр*. 2001. № 154. Дата оновлення: 01.07.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>

20. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації : Наказ Міністерства фінансів України та Фонду Державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121 зі змінами і доповненнями. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

21. Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки : Наказ Міністерства фінансів України від 14.02.2006 р. № 170. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

22. Методичні рекомендації по виявленню ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій по приховуванню банкрутства, фіктивного банкрутства або доведення до банкрутства : Наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26.10.2010 р. № 1361). URL : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=161074

23. Про затвердження Методичних рекомендацій застосування критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15.03.2013 р. № 253. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

24. Про затвердження Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп : Постанова Правління Національного банку України «» від 20.06.2012 р. № 254 зі змінами і доповненнями. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

25. Близнюк О.П., Іванюта О.М. Ринок фінансових послуг: Навч. посіб. для студентів спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Харків : Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі, 2017. 255 с.

26. Бюджетна система: навч. посіб. / реком. МОН України; 2-ге вид., перероб. і доп. / І. Л. Шевчук, В. О. Черепанова, Т. О. Ставерська. Харків : Видавець Іванченко І.С., 2015. 284 с.

27. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М. та ін. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. Київ, 2017. 119 с.

28. Горбач Л.М., Кадебська Е.В. Страхування : підручник. Київ : Кондор, 2016. 544 с

29. Горох О.В., Скоромна О.Ю. Фінанси аграрних підприємств: навч. посіб. Харків : ХНАУ, 2020. 226 с.

30. Горох О.В. Фінанси: навч. посіб. Харків : Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2021. 190 с.

31. Гроші та кредит : курс лекцій для підготовки бакалаврів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (10 кредитів) / І. Л. Шевчук, Т. О. Ставерська, О. П. Близнюк. Харків : 2016. URL : <http://elib.hduht.edu.ua>

32. Гроші та кредит : навч. посіб. для підготовки здоб. вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Ч. 1. Гроші. І. Л. Шевчук, Т. О. Ставерська, О. В. Жилякова та ін. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2018. 271 с.

33. Гроші та кредит : навч. посіб. для підготовки здоб. вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Ч. 2. Кредит. / І. Л. Шевчук, Т. О. Ставерська, О. В. Жилякова та ін. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2019. 186 с.

34. Гроші та кредит : навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / Т. О. Ставерська, І. Л. Шевчук, І. С. Андрющенко. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. 88 с.

35. Євдокімова М. О. Місцеві фінанси: навч. посібник. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. 2014. 343 с.

36. Європейський Союз: теорія і практика інтеграції заради успіху : навч. посіб. / за заг. ред. А. В. Матвійчука. Рівне : Волинські обереги, 2019. 155 с.

37. Жилякова О. В. Страхіві послуги : навч. посіб. для студентів на пряму підготовки 6.030508 Фінанси і кредит / О. В. Жилякова, І. Л. Шевчук. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2013. 184 с.

38. Зятковський І. В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. Чернівці : КП «Видавництво «Золоті литаври», 2016. 274 с.

39. Коваленко Д. І. Гроші та кредит : теорія і практика: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 352 с.

40. Косова Т. Д. Аналіз банківської діяльності : навч. посібник для студентів. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 486 с.

41. Кропельницька С. О., Плещ І. І. Страхіві послуги : навч.-інтеракт. посіб. / 2-е вид., доп. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний ун-т ім. В. Стефаника», 2016. 390 с.

42. Крутова А. С., Андрющенко І. С. Адміністрування податків та обов'язкових платежів: навч. посіб. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2016. 139 с.

43. Крутько М.А., Рижик І.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. П., Міжн. наук.-техн. ун-т ім. академ. Ю. Бугая, Полтав. ін-т бізн., 2021. 151 с.

44. Крутько М.А. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. / М.А. Крутько, С.М. Калініченко, О.М. Гіржева, С.В. Кускова. Харків: «Міськдрук», 2016. 320 с.

45. Малій О.Г. Фінансовий аналіз. Курс лекцій. Харків : ХНТУСГ, 2018. 163 с.

46. Мединська Т. В., Чабанюк О. М. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність : навч.-практ. посіб. Київ : Алерта, 2017. 240 с.

47. Міщенко В.С., Нагаєва Г.О. Фінанси: навч. посібн. Харків : ХНАУ, 2020. 126 с.

48. Муніципальні фінанси : навч. посіб. / за ред. д.е.н., проф. О. П. Кириленко. Тернопіль: Астон, 2015. 360 с.

49. Наталенко Н. В. Фінанси та бюджет об'єднаної громади: навч. модуль. Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2016. 72 с.

50. Непран А.В., Литвинов А.І. та ін. Економіка і фінанси підприємства: практикум. За ред. А.В. Непрана. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2021. 429 с.

51. Олійник О.В., Нагаєва Г.О. Страхування: навч. посіб. Харків : Стильна типографія, 2020. 256 с.

52. Олійник О.В., Морозова Г.С. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Харків : Харк. нац. аграр. ун-т ім. ВВ Докучаєва, 2020. 248 с.

53. Пасічний М. Д. Фінансова політика держави : монографія. Київ : КНТЕУ, 2019. 440 с

54. Плиса В. Й. Страхування : підручник. Київ : Каравела, 2019. 512 с.

55. Податкова політика держави. Ще один великий компроміс / за заг. ред. К. І. Швабія. Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 61 с.

56. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків : Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.

57. Податок на доходи фізичних осіб та єдиний соціальний внесок: новації реформ та їх наслідки : монографія. Київ : Алерта, 2018. 442 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 124).

58. Сокиринська І.Г. Журавльова Т.О. , Аберніхіна І.Г. Страховий менеджмент. Навч. посіб. Дніпропетровськ : Пороги, 2016. 301 с.

59. Сороківська М. В., Андрейків Т. Я. Фінанси підприємств: навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. 288 с.

60. Соціальне страхування : підручник / за ред. О. П. Кириленко та В. С. Толуб'яка. Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. 516 с.
61. Ставерська Т. О., Іванюта О. М. Історія фінансів : навч. посіб. Харків : ФОП Іванченко, 2013. 83 с.
62. Станкус Т., Матвеева В. Бюджетний процес та закупівлі в органах місцевого самоврядування. Харків : Фактор, 2016. 120 с.
63. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. Київ : Алерта, 2017. 406 с.
64. Страхові послуги : навч. посіб. / Д. І. Дема, О. М. Віленчук, І. В. Дем'янюк; за заг. ред. Д. І. Деми. [3-тє вид.]. Київ : Алерта, 2017. 526 с.
65. Страховий менеджмент: опорний конспект лекцій з дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування / розроб. О.В. Жилякова. Харьков : ХДУХТ, 2017. 110 с. URL : <http://elib.hduht.edu.ua/jspui/handle/123456789/2246>
66. Тимохова Г. Б. Фінанси, гроші та кредит : навч. посіб. Київ : Кондор, 2019. 592 с.
67. Трансформаційні процеси у податковій системі України : монографія / за заг. ред. І. С. Волохової. Одеса : Атлант ВОІ СОІУ, 2018. 384 с.
68. Управління фінансовою санацією підприємства: навч. посібник / А.С. Крутова, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2017. 186 с.
69. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні) : підруч. / за ред. В. О. Онищенко. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 599 с.
70. Фінанси підприємств : навч. посіб. : практикум / Н. О. Власова, Т. В. П'ятак, Т. І. Кочетова; за наук. ред. проф. Власової Н. О. Харків : Світ книг, 2020. 312 с.
71. Фінанси підприємств : підручник / Н. О. Власова, В. А. Міщенко, Т. В. П'ятак, Т. І. Кочетова, А. В. Котлярова; за наук. ред. проф. Н. О. Власової. Харків : Світ книг, 2018. 437 с.
72. Фінанси : експрес-курс : навч. посіб. / за заг. ред. І. С. Волохової. Харків : Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
73. Фінанси : навч. посіб., рек. МОН України (лист № 1/11-8082 від 28.05.2012 р.) / А. С. Крутова, О. П. Близнюк, Л. І. Лачкова та ін. Харків : Вид-во «Лідер», 2013. 560 с.
74. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для студентів спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування / І.А. Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова та ін. Харків : ХДУХТ, 2017. 202 с. URL : <http://elib.hduht.edu.ua/jspui/handle/123456789/1864>
75. Фісун І. В. Страхування : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2018. 240 с.

76. Dialectics of the reform of the excise taxation of tobacco products in Ukraine: euointegration aspect / ed. by V. I. Korotun. Kiev : Alerta, 2018, 94 p.

77. Duncombe William. Lecture Notes in Public Budgeting and Financial Management. *World Scientific Lecture Notes in Economics*. Vol. 5. USA : Syracuse University, 2018. P. 336. URL : <https://doi.org/10.1142/10177>

78. Yinger John. Lecture Notes in State and Local Public Finance. *World Scientific Lecture Notes in Economics and Policy*. Vol. 8. USA : Syracuse University, 2020. P. 560. URL : <https://doi.org/10.1142/11296>

Додаткову інформацію під час підготовки вступних випробувань абітурієнт може знайти на офіційних сайтах державних органів центральної влади, галузевих міністерств або інших інформаційних порталах, зокрема:

1. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України «SMIDA». URL : <https://smida.gov.ua/>

2. Академія фінансового управління Міністерства фінансів України. URL : <http://ndfi.minfm.gov.ua/>

3. Віртуальний університет Міністерства фінансів України. URL : <http://edu.minfm.gov.ua/Pages/Default.aspx>

4. Державна аудиторська служба України. URL : <http://www.dkrs.gov.ua/>

5. Державна казначейська служба України. URL : <http://www.treasurv.gov.ua/>

6. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень. URL : <http://www.ibser.org.ua>.

8. Інтернет-представництво Національного банку України. URL : <https://bank.gov.ua/20>

9. Львівська національна бібліотека України ім. В. Стефаника. URL : <http://www.lsl.lviv.ua/>

10. Міністерство економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL : <http://www.me.gov.ua/>

11. Міністерство фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua>.

12. Місцеві фінанси. URL : <https://adm.dp.gov.ua/pro-oblast/rozvitok-regionu/decentralizaciya/metodichni-materiali/miscevi-finansi>

13. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>

14. Незалежна асоціація банків України. URL : <https://nabu.ua/ua/>

15. Офіційний сайт Асоціації міст України. URL : <http://www.auc.org.ua/>

16. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua/>

17. Офіційний сайт Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад. Асоціація громад. URL : <http://vassr.org/index.php/ua/>
18. Офіційний сайт Інституту громадянського суспільства. URL : <http://www.csi.org.ua/www/?cat=5>
19. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL : <http://www.budget.rada.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Президента України. URL : <http://www.president.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Української асоціації районних та обласних рад. Всеукраїнська асоціація місцевого самоврядування. URL : <http://uaror.org.ua/>
22. Офіційний сайт Урядового порталу. URL : <http://www.kmu.gov.ua/>
23. Репозитарій Харківського державного університету харчування та торгівлі. URL : <http://www.elib.hduht.ua>
24. Репозитарій Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка URL : <http://dspace.khntusg.com.ua/?locale=uk>
25. *Урядовий кур'єр*. Газета Кабінету міністрів України. URL : <http://www.ukurier.gov.ua/>

Електронне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимах

ВОВК Вікторія Яківна
СТАВЕРСЬКА Тетяна Олександрівна

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступу до аспірантури
для здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування

План 2022 р., поз.

Підп. до друку 04.01.2022 р. Один електронний оптичний диск (CD-ROM);
супровідна документація. Об'єм даних 0,7 Мб.

Видавець і виготівник
Державний біотехнологічний університет
вул. Алчевських, 44, м. Харків, 61002